

REFORMÁTUS HÍRADÓ

VIII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

Támogatók: Felsővárosi, Hidelvei, Íriszi, Kerekdombi, Szamosfalvi, Törökvágási, Újalsóvárosi Református Egyházközség, Kolozsvári Református Kollégium.

Szerkesztőbizottság:
Ballai Zoltán, Bibza Gábor,
Kerekes Edit

Embereket megtaláló, visszahozó és felkaroló programok kellenek

Az esperes, akinek egyszer talán Facebook-oldala is lesz

Dr. Bibza Gábor esperest nemrég választotta újra a Kolozsvári Református Egyházmege. 2012-ben ő volt Erdély legfiatalabb esperese, tele tervekkel, elképzelésekkel, az sem tántorította el, hogy ellenzői is jócskán akadtak. Fiatalos lendülete most, hat évvel később sem lankadt – győződtem meg a napokban, amikor felkerestem a frissen felavatott törökvágási gyülekezeti házban –, s mi sem bizonyítja jobban, hogy jól végezte küldetését, minthogy második mandátumára készülve nem volt ellenjelöltje. Bibza Gáborral gyermekkorunk óta ismerjük egymást (innen a tegeződés), de először beszélgettünk érdemben családról,

hivatásról, vallásról. Arról, hogy manapság templomot vagy kórházat kell-e inkább építeni, hogy kell-e Facebook-oldala legyen a digitalizáció felé nyitni akaró esperesnek, s egyáltalán hol az egyház helye a mai társadalomban? Arról, hogy milyen könnyű a digitális világban uszítani, s hogy mire képes ezzel szemben a türelem és az alázat. Nem utolsósorban pedig arról, melyek a következő hat év kihívásai, s mi lesz az egyházmegeben kallódó több mint tízezer református lélekkel?

RÉSZLETEK A 7. OLDALON

Dániel Tamás: „Önálló lelkeszként bátrabban lehet tervezni, gondolkodni”

A kolozspataiak új, fiatal lelkeszkével beszélgettünk

■ Mégis milyen feladatai lehetnek a 21. században egy fiatal lelkeszknek? Mivel szembesülhetnek az egyetemi folyosókról az egyházközségekbe kikerülő segédlelkeszkek? Hogyan lehet felkészülni arra, hogy egy tapasztalt lelkipásztor szárnyai alól kikerülve, egyedül mérjük fel egy gyülekezet szükségseit, értékeit, feltérképezzük erősségeit, és tervet alkossunk azok elmélyítésére? Dániel Tamás udvarhelyi születésű, szülei reformátusok, református nevelésben részesült. Felekezeti iskolában tanult, egyetemi tanulmányait a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben végezte, hat év képzés után egy évet Sepsiszentgyörgyön volt segédlelkesz, november 11-én pedig első önálló szolgálati helyén iktatják, Kolozspatán. Hivatástudatról, a „reméljük 60%-ban megvalósuló” identitáserősítő tervekről, a test-lélek páros gyógyításról és egyháztörténelmi kutatásról beszélgettünk.

RÉSZLETEK A 6. OLDALON

Dániel Tamás a lelket gondozza, Vincze-Minya Boglárka a testet orvosolja

Üzenet borúlátóknak, szomorkodóknak

■ Száznegyvenhárom léptem; ez a hossza/az emlékműnek. Hírnök, ki megölt/milliók végső tisztelgését hozza,/úgy mentem el a szobor-sor előtt./ Kálvin, Knox, Farel, Béza! S bika-fővel/a hadrakelt hit zord hadnagyai,/a Vilmosok! és Coligny és Cromwell! – ők néztek rám – s a szablys Bocskay!”

Így fogalmazta meg gondolatait Illyés Gyula A reformáció genfi emlékműve előtt című versének idézett részletében. Emlékmű, melynek monumentálisága, neves költőnk és sok millió odalátogató mellett engem is megihletett, amikor számoltam magamban a lépések hosszú sorát. A lenyűgöző élmény hatása alatt néztem a zordon arcokat, s ellenőriztem a lajstromot, hogy senki se hiányozzék... Elgondolkodtam: sokan közülük igen korán, karón, keréken, bitófán, máglyán vagy gályán végezték földi életüket. Szomorúak, egyben heroikusak, a világban elbukó, de a feláldozás bizonyosságában hittel megáldott lelkek, akik tettek is valamit azért, amit igaznak gondoltak és hittek.

Ötszázegy évvel ezelőtt ők vállalták a sorsot, példái lettek a protestáns embernek, tudták, nem az a fontos és lényeges, amit mi gondolunk jónak, amire erőlködve törekszünk, ami után kétségbeesve futunk, hanem a dolgok isteni rendje. Ők tudták, hogy mindenki felelős a gondolataiért, tetteiért, cselekedeteiért. A lelkiismeretet nem lehet késleltetni, nem lehet elaltatni, a hitbéli meggyőződés dolgát nem lehet elodázni.

Vádként sokan szemünkre vethetik, mit is vagyunk úgy oda öblös kálvinista hitvallásosságunkkal, amikor sok helyütt üresek a templomok? Pillanatnyilag igazuk lehet, de néhány évvel ezelőtt, az istentagadó diktatúra, az elnyomás sötét éveit alatti népszéket vagy padokat kellett bevinni, hogy a pótszékeket leülhessen. Ma szabad világban élünk, mindenki szabadon gondolkodhat, szabadon tehet, amit akar, hihet amit akar, a templomok padjai igaz, nem telnek meg, sok az üres hely, de nincs ok a félelemre és a borúlátásra mert a „könyörülő Isten” a rezsimnek bukásával és a korszakok változásával vagy azok ellenére is gondot visel rólunk.

Lehetőségünk van a megmaradásra, ha öntudatos hívő életünket, jövőnket a Krisztus követésében képzeljük el. Nekünk az a csodálatos korszak adatott, amikor visszatekinthettünk az elmúlt fél évezredre, és távolabb a keresztyénység kétezer évére. Mi a reformáció? Amikor nem ész nélkül cselekszenek a szülők, amikor nem céltalan bolyonganak a világban a fiatalok, hanem mindannyian megértjük, hogy legfőbb ideje összefűzni húzainkat, amikor a régi, ősi tartalmakat új formába öntjük, nem feledkezünk meg a mindörökké ugyanazon Istenről. A kételkedőknek üzenjük, hogy nincs ok az aggodalomra, mert hiszünk, hogy jönnek olyan idők, amikor megtelnek a templomok, ha Isten úgy akarja.

A szomorkodóknak és borúlátóknak üzenjük, hogy kár ünneprontóknak lenni, és szeretetlenségről, széthúzásról, pártoskodásról, netalán turáni átokról beszélni, mert mi azt is tudjuk, hogy minden (rossz) hatásnak ellenhatása van. Az egyházra való külső hatások csak jót tesznek, legfeljebb mi is összefűzzük húzainkat, és mi is nyilvánvalóvá tesszük azt az igazságot, amit az említett genfi emlékmű teljes hosszában olvashatunk: POST TENEBRAS LUX (a sötétség után jön/következik a világosság). A mai egyháznak nyilvánvalóvá kell tennie, hogy nem szereti és nem pártolja az obskurus, ködös dolgokat, gondolatokat, mert az igazság mindig világosságra tör. „Ti mindnyájan világosság fiai vagytok és nappal fiai; nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé!” (1 Thessz.5,5)

Lengyel István

Magyarfenesen, 2018. reformáció napján

Dániel Tamás: „Önálló lelkészként bátrabban lehet tervezni, gondolkodni”

A kolozspataiak új, fiatal lelkészével beszélgettünk

SARÁNY ORSOLYA

Dániel Tamás református család egyetlen gyermeke, édesanyja, Udvarhely mellőli, süköi, édesapja a Maros megyei Szolokmából származik. Október 21-én töltötte a huszonhetet. Szülei gyermekkorától fogva vitték magukkal templomba, már akkor állandóan vonzotta a „saját gyülekezetemnek az ereje, nem mondanám, hogy ragyogása, hiszen egyetlen gyülekezet sem tökéletes, de volt egy olyan hatás, valami, ami megfogott – a másokon való segítség”, idézte fel első találkozását, élményeit a református vallással, amelyet végül hivatásul is választott. A szorgos templombjáró a középiskolát az székelyudvarhelyi református kollégiumban végezte, az ottani iskolalelkész pedig a hitét, amelyet a vallásórák is megerősítettek, „még jobban megszilárdította, s végül is ez adta az indító okot, hogy idejőjek Kolozsvárra, a teológiára”.

– Ha egy szóban kellene meghatározni, hogy miért választottam a teológiát, akkor az a hivatástudat. Úgy éreztem, ez van nekem szánva, az Úristen ezzel bízott meg engem, és azóta se bántam meg – mondta, de viccesen hozzátette: azért számos megpróbáltatáson lépett már túl, mint az egyetemi vizsgák vagy a segédlelkései feladatok.

Az sokak számára világos, hogy lesz valakiből orvos, ügyvéd, bankár vagy mondjuk marketinges, de azt kevesen, én például nem tudtam, hogyan lesz valakiből lelkész, mi ennek az útja. Így Dániel Tamás röviden vázolta ennek lépéseit is, majd elmondta: ő hol áll most éppen, és elárulta, miért pont Kolozspatát választotta.

– Négy év alapképzés és két év magiszteri képzés után egy évet lesz segédlelkész az ember valaki mellett, amikor elsajátítja a gyakorlati oldalát a tanultaknak, illetve az adminisztrációt, és utána kerül ki önállóan gyülekezetbe. Én most ebben a szakaszban vagyok, egy év sepsiszentgyörgyi segédlelkészség után kerültem Kolozspatára. Abban, hogy idejöttem közrejárásztott a kicsi falu élni akarása, a gyülekezet odaadása, de az is, hogy párom a kolozsvári orvosi egyetemen tanul. Másrészt egyháztörténelemmel szeretnék komolyabban foglalkozni, úgyhogy jövő ősztől beiratkozom a doktori képzésre is – összegezte röviden eddigi pályáját Dániel Tamás.

Könyvelő lelkészek, és lelkigondozás irodaidőben

Az egyetemeken tanultak és a munkában, valóságban tapasztaltak gyakran nem fedik egymást, egyes esetekben nem is találkoznak, így arra is kíváncsi voltam: tapasztalt-e olyat Sepsiszentgyörgyön segédlelkészként, amire az egyetem nem készítette fel, és mi volt az az új tapasztalat, ami miatt érdemes volt minden nap felkelni és dolgozni menni.

– Igazából az vonzott az ottani szolgálatban, hogy soha nem

volt két egyforma nap. Megvolt a megszokott munkarend, hiszen segédlelkészként el kellett sajátítanunk az adminisztrációs részt és a könyvelést is, kicsi gyülekezetben nem engedhetjük meg azt, hogy külön titkárnőt vagy könyvelőt tartsunk, tehát ezt is a lelkész végzi. Megvoltak ezek a megszokott formák, de emellett mindig jött valami új, például irodaidőben bejött valaki, és az úgymond hivatali időből rögtön lelkigondozás lett. Minden napnak megvolt a változatossága – idézte fel a Sepsiszentgyörgyön töltött idő kihívásait, motivációit.

Ami viszont igazán nehézségnek számított, hogy a teológián a diákok a szolgálatból, tehát az áhítat vagy akár istentisztelet tartásából úgymond csak ízelítőt kapnak, az évi 2-3 igehirdetés és a legációk alkalmával tartott szolgálat nem fedte a Sepsiszentgyörgyön tapasztalt „munkarendet”.

– A nagyvárosban segédlelkészként egy napra jutott akár két-három áhítat, keresztes, temetés. Az ember fel kell vegye a ritmust, de ehhez nem voltunk szokva, viszont sikerült belerázódnunk – mesélte. Mindezek mellett a segédlelkészeknek még az egyetemi kötelezettségeik is vannak, a munka, számos szolgálat mellett készülni kell a záróvizsgára, a nagypapi vizsgára, csak így válhat a tanonc önálló lelkésszé. Ez a vizsga Dániel Tamásnak sikerült, így kerülhetett Kolozspatára.

Fiatal, dinamikus lelkészt kerestek a kolozspataiak

Az előző kolozspatai lelkészről, Szabados József tiszteletes úrról Dániel Tamás tudta, hogy nyugdíjba megy, így felkérte: szolgálta utolsó heteiben biztosítson számára lehetőséget egy szolgálatra.

– Utána tartottam még egy bemutatkozó istentiszteletet is, majd a gyülekezet úgy döntött: engem választanak. Ahogy elmondták, feltétele volt az, hogy fiatal lelkészt kapjanak, aki tele van erővel, dinamizmussal, emiatt is döntöttek mellettem – mesélte. Szeptember elsején érkezett Kolozspatára, már egy közös szüretelésen is túljutottak a közösséggel. Jelenleg a családlátogatásokat tartja, felméri a gyülekezetet, és tervez. Sokat.

Dániel Tamásnak nemcsak amiatt kihívás a kolozspatai szolgálat, mert ez az első önálló gyülekezet, hanem azért is, mert ő a tömbmagyarságból, Székelyföldről érkezett szörénybe, a magyar lakosságú településekről egy olyan faluba, amelynek lakossága vegyes, és ahol a magyarok kisebbségben vannak.

– Mi száz lelkes gyülekezet vagyunk, a településen a románok vannak többségben, és nagyon sok a vegyes házasság – változta a gyülekezet, falu összetételét. – Én nemcsak a református hitet szeretném erősíteni, hanem a magyarságukat is, de ezt a kettőt úgy kell egyensúlyba hoznom, hogy a román több-

Ilyen kórus lehet majd Kolozspatán is. Igény van, a kántor még hiányzik

ség, illetve a vegyes házasságban élők ne érezzék azt, hogy itt kirekesztés folya, hogy ez bármiképpen az ő kárukra lenne. Ilyen szempontból ökumenikusan gondolkodom: nem gondolom azt, hogy csak a miénk az igaz vallás vagy csak a magyarok a jók, a békés együttélés híve vagyok. Nemsokára az ortodox kollégával is le fogok ülni beszélgetni, azt hiszem, vele is megtalálom a közös hangot, és remélem tarthatunk közösen imahetet – mondta el röviden, hogyan is oldaná meg ezeket a kihívásokat.

Emellett persze más tervei is vannak: a faluban nincs kántor és kórus sem, így az elkövetkezőkben olyan kántort kell keresnie, aki kórust is vezetne, hisz igény lenne rá, vannak jó hangú és lelkes énekesek a faluban. Kolozspatán a gyülekezet létszámához képest sok a fiatal, előzetes becslése szerint nagyjából 6–10 fiatal lakik a faluban, „ekkora létszámmal pedig már lehet ötletelni”, sorolja további elképzeléseit.

– Úgy vagyok, hogy nagyon sok a terv, és ha idén ennek 60%-a megvalósul akkor már az is nagy eredmény – összegezte.

Önálló lelkészként bátrabban lehet gondolkodni

Az is érdekelt, véleménye szerint mi a különbség a segédlelkészség és az önálló gyülekezet között. Dániel Tamás kifejtette: önálló lelkészként azért más dolgozni, mert az ember kissé a maga ura lehet, saját útját járhatja, nyilván a presbitériummal és a gyülekezettel karöltve, míg segédlelkészként a princípálisával, a főnökével kell az ötleteket megvitatnia. Úgy vélekedett, a segédlelkészeknek emiatt korlátozott, nagyon szűk a mozgásterük, de ez nem baj, hiszen az egy év pont arra szolgál, hogy gyakorlatba ültessék a tanultakat. „Miután megbizonyosodnak az egyházkerületek ar-

ról, hogy egyedül is el tudja látni az ember a lelkészi feladatot, akkor teljesen szabad kezét kap”, mondta.

– Azért más önálló lelkésznek lenni, mert bár sok a kihívás, a tervezés, az adminisztrációs kérdések és a könyvelés, nem szükséges egy „felsőbb hatalomtól” ezek elvégzésére engedélyt kérni, ez jó is, meg nem is. Jó is, mert az ember tud tervezni, bátrabban gondolkodni, viszont a felelősség is nagyobb – mesélte.

Persze az is komoly kihívás, mondta Dániel Tamás, hogy fiatalon, 27 évesen az ember egy gyülekezetet irányít. Még ha nem is egyedül, hiszen van gondnok, presbitérium, de azért sok esetben a lelkésztől várja a gyülekezet az irányvonalat, iránymutatást. Az ifjú lelkész belátta: nincs sok tapasztalata gyülekezet irányításában, csak annyi, amennyit teológusként és segédlelkészként összegyűjtött, ám a falubeliek támogatják őt, ő pedig megpróbál minél több energiát a gyülekezetépítésbe fektetni.

– A gyülekezeti tagok látják, érzik, milyen területeken kell segíteniük engem. Egyáltalán nem érzékeltetik velem azt, hogy kezdő vagyok, hogy mégis hogy akarja megmondani egy 27 éves a hatvanévesnek, hogy mit kell csinálni. Ezt nem érzem, és ez nagyon jólesik – mesélte.

Lelkészi hobbik

Mindenkinek kellenek a munka mellett szabadidős tevékenységek is. Dániel Tamásnak is számos hobbija, lelkészi hivatás mellett úzított foglalkozása is van. Az egyháztörténelem kutatójaként az udvarhelyi református kollégium volt igazgatójának, Gönczi Lajosnak életét és munkásságát vizsgálta, majd fiának tevékenységét is feltérképezte. Doktorandusként továbbra is erdélyi személyiségekkel foglalkozna, de olyanokkal, akik

ról nem született még dolgozat. Emellett nem veti meg a kétkezi munkát sem, de önkéntesen életmentéssel is foglalkozott már, amely többször vált hasznára.

Példamutatás a fiatal lelkészek feladata

Beszélgetésünkkor természetesen arra is kitértünk, milyen feladatai vannak egy fiatal lelkésznek a 21. században, egyáltalán hogyan lehet a fiatalokat a lelkészi pályára vonzani. Dániel Tamás úgy véli: a példamutatás a legfontosabb erő, csak ezzel lehet a fiatalokat meggyőzni.

– Nagyon fontos a személyes példa, hiszen ha valaki csak prédikál a szószékről, de a mindennapi életével nem azt mutatja, amire szeretné a híveket bátorítani, akkor az nem működik. De ha nem azt látja a fiatal gyerek, hogy a lelkész prédikál ugyan, miközben teljesen mást csinál hét közben, hanem azt látja, hogy ez a kettő találkozik, ezáltal vonzóvá lehet tenni a vallást és ezt a hivatást is. Nyilván fontos, hogy a családok is felismerjék a vallásos nevelés fontosságát, azt, hogy miért kell templomba járni, fiataloknál pedig erre az otthonról hozott vallási örökségre is lehet alapozni. Aki rendszeresen részt vesz a gyülekezeti alkalmakon, olvassa a Szentírást, az egyszerűen megérzi, hogy Istennek fontos az ő élete, hozzá szól, megmutatja az Ő gondviselő jóságát. Ám olyanok is vannak, akiknek egyáltalán nincs vallásos nevelésük, viszont az Úristen megszólítja és elindítja őket egyszer a templomban. Ha ezek a személyek ott azt látják, hogy a lelkész nem egyet beszél és mást csinál, hanem hiteseles, amit mond, akkor szolgálataiban keresztül az Úristen ezeket az embereket is az anyaszentegyház szolgálatába állítja. Természetesen az Úristennek a munkája elengedhetetlen, mi csak eszközök vagyunk ebben a folyamatban, de még egyszer hangsúlyoznám: személyes példamutatás által én hiszem azt, hogy sikerülhet.

Embereket megtaláló, visszahozó, felkaroló programok kellenek

Az esperes, akinek egyszer talán Facebook-oldala is lesz

BALÁZS BENCE

– „Türelmemre, megértésre, alázatra van szükség” – emeljük ki 2012-ben annak a cikknek a címében, amelyben megválasztásod előtt esperesi programodat ismertettük. Azóta eltelt bő hat év. Mikor fogyott el először a türelmed?

– Egész későn, négy évvel a megválasztásom után. Volt egy olyan év, amikor három gyülekezetben kénytelenek voltunk úgy rendet tenni, hogy a lelkipásztornak mennie kellett. Lehet, a kívülálló számára nem is látszott, hogy elfogyott a türelmem. Nagyon nehéz év volt. Végül közös megegyezés történt: megértette a lelkipásztor is, hogy lehetetlenné vált az adott gyülekezetben a szolgálata. Amikor a presbíterek kiabálnak, mi pedig érzékeljük a lelkipásztor tehetetlenségét – akár vezetőjeként, akár kollégájaként – ezek nagyon kellemetlen dolgok. Talán éppen ezért az évek során a türelmemhez, megértéshez, alázathoz hozzáadódott még egy dolog, amire nagy szükség van: a humor. Mert rájöttem: vannak dolgok, amelyeket csak humorral lehet elviselni.

Erős ellenzékből értő partnerség?

– Meséld részletesebben e hat évről, amely 2012. október 1-jén kezdődött esperessé választásoddal.

– Nagyon nehezen indult. Nagyon erős ellenzék volt, akik nem akarták, hogy esperes legyek, ugyanakkor két egyházmegye egyesült, és más-más irányból érkeztek a lelkipásztorok, más-más belső rendje, „kultúrája” volt a korábbi egyházmegyéknek. Először is adminisztratív vonalon létre kellett hozni az új egyházmegyét. Nagyon sok segítséget kaptam Tárkányi Mártontól, az akkori pénztárostól és Ferenczy Anna-Máriától, az egyházmegye tapasztalt titkárnőjétől, aki hosszú évtizedeken át az egyházmegyében dolgozott. Ezenkívül a fiatalok, főleg az én nemzedékem, mellém álltak, és így nem egyedül kellett megküzdeni a tornyosuló feladatokkal, hanem egy egész közösség, egy csoport tevékenykedett, és egyre többen kapcsolódtak be a munkába. Aztán csendesebb időszak következett, majd a már említett gyülekezeti gondok. A vége pedig jobbra sikerült, mint képzeltem, hisz a hat év munkáját úgy értékelték a lelkészársaim és a presbíterek, hogy nem volt ellenjelölt a választás alkalmával.

– Sokak számára furcsa lehet, hogy az egyházban is vannak ellentétek.

– Lehet konfliktus a hívek és a lelkipásztor között, a lelkipásztor és a presbitérium között, vagy éppen a presbitérium és a hívek között. Minden esetben az egyházmegye – és ezen belül az esperes – közvetítő, békítő szerepet tölt be, és ha más eszköz nincs, akkor terelődnek fegyelmi útra a dolgok; hála Istennek az utóbbi hat évben erre nem volt szükség a Kolozsvári Református Egyházmegyében. A jó szó, az emberi szó, a beszélgetés, a moderálás sok mindent meg tud oldani. Ahol emberek találkoznak, együtt vannak, még ha az Isten nevében is, konfliktus mindig lehet.

– Prioritásod volt a lelkipásztori közösség erősítése. Sikerült megvalósítani?

– Részben. Lehet, hogy nincs egy egységes, együtt dobogó rend, hogy messze állunk még az ideálistól, de a nagyon mély ellentétek szép lassan kezdenek eltűnni. Teljesen más dolgok foglalkoztatnak bennünket, mint azok az ellentétek, amiket magunkkal hozunk az egyházi szocializációinkból – természetes, hogy van ilyen, hiszen más helyről érkezünk, más-más egyházmegyéből, más háttérrel. A lelkési közösség ebben az egyházmegyében kívülről kapott erősítést: nagyon erős Presbiteri Szövetség alakult 2012 őszén, és ez úgy összefogta a híveket, hogy a lelkipásztorok is megerősödtek ebben a közösségben. És igen, vannak még közös focimeccsek, amelyekről már írtatok: a mai napig is fociznak közösen a lelkész kollégák, akik még bírják.

Ki kinek épített gyülekezeti házat

– Ha már konfliktusokról beszéltünk, s mondtad, hogy voltak ellenzóid, felmerül a kérdés: nincsenek olyan rosszmájú megjegyzések, hogy bezzeg az esperes pont saját magának épített gyülekezeti házat?

– Rosszmájú megjegyzések mindig lesznek, de nem hiszem, hogy ezeknek meg kellene akadályozniuk az embert a munkájában. Ezt a gyülekezeti házat egy közösségnek építettük, nem én, hanem a közösség tagjai velem együtt. Itt rengeteg ember dolgozott azért, hogy ez az épület felépüljön. Nem hallottam rosszindulatú megjegyzéseket, és szerintem itt most nem is lenne helyük,

hiszen szükséghelyzet volt: ennek a gyülekezetnek nem volt se gyülekezeti háza, se parókiája.

– A társadalomban sok olyan hangot hallani, hogy nem templomot kell építeni, hanem kórházat... Persze tudom, ez egy gyülekezeti ház, de.

– Egy vallásos közösség építette saját magának. Ami itt történt a Donát negyedben, az egy helyi közösséget szolgál ki, az egyetlen magyar intézmény a negyedünkben. Olyan gyülekezeti központ, ahová a bajba került emberek, egyháztagok bejöhetnek, segítséget kérhetnek.

Ami az általános kérdést illeti, úgy gondolom, egyensúlyra lenne szükség. Ha egyensúlyban lennének a dolgok az életben, akkor ez nem lenne kérdés. Valóban rengeteg templom épült az utóbbi években, de azért azt is látni kell, hogy talán az elmúlt 50 évet pótoljuk be, amikor nem épülhettek templomok Romániában. Hogy aztán túlkapas lett belőle, ez is tény. Ezek a túlkapasok vezettek oda, hogy a társadalomban megfogalmazódott: kórházra lenne szükség, és nem templomra. Mert teljesen igazuk van abban, hogy olyan kórházaink vannak, amilyenek Európában sehol. Jogos a felháborodás, és a legkönnyebb, ha egymás ellen uszítunk... Ahol a közösségnek templomra van szüksége, templom épüljön, ahol kórházra, ott pedig kórház. Ezt kellene egyensúlyban tartani, de ez már nem a lelkipásztor, hanem a politikus dolga. Egy közösségnek egy templomra igenis szüksége van.

Nagyvárosi misszió: megtalálni a 12 ezer kallódó reformátust

– Szerinted hol az egyház helye a mai társadalomban?

– A mai digitális világban elég rossz szemmel nézik az egyházat, és abban egyelőre keresi helyét az egyház – de úgy gondolom, nem is az egyháznak kell megtalálnia ezt. Egy közösség ellen lehet kampányt indítani, nagyon könnyű heccelni úgy, hogy nincs arc hozzá, s nincs egy kiforrott, egészséges vitakultúra. Viszont annál nehezebb építeni valamit. Ami a teljes társadalmat illeti, az egyháznak nem változott a szerepe: az evangéliumot kell hirdetnie, az Istentől kapott örömezenetet, a bajban levőkön, rászorulókon segítenie.

Facebook és család

– Ha a digitális világ rossz szemmel nézi az egyházat, nem lenne jó ott reagálni erre? Akár úgy is kérdezhetsz: miért nincs Facebookod?

– Úgy gondolom, ha valaki ír nekem, akkor illik válaszolni. De annyira sok ember ismer, és annyira sokan leveleznének, tartanák a kapcsolatot velem, hogy nagyon értékes időt venne el. És lehet, hogy ezt is a családomtól venném el. Facebookozom viszont: időnként a feleségem Facebookját használom. Sőt, van Facebookja az egyházközösségnek, a segédlelkészeknek, és ezeken keresztül kommunikálunk, még ha indirekt módon is. Majd ha nem leszek esperes, és más egyházi tisztségem sem lesz, s amikor már kellő időt tudok a családra szánni, akkor Facebookom is lesz, megígérem. Mert bár kívülről nem látszik, de az esperesség igen időigényes megbízás, ami nagyon sokszor a család kárára megy – különösen a gyerekeimnek hiányzom igazán. Nagyon sok adminisztráció van, az egyházak rendje szerint három évente minden gyülekezetet meg kell látogatni, sok ünnepségen elvárják, hogy az esperes jelen legyen.

– Szoktad-e kérni édesapád, Bibba István nyugalmazott esperes véleményét? Szeretnéd-e, ha valamelyik gyermeked a nyomdokaitokba lépne?

– Édesapám véleményét nemegyszer kikértem, figyelembe vettem a döntéseimben – de nem mindig döntöttem azt, amit ő javasolt. Nagy segítség volt nehéz helyzetekben, sorsdöntő pillanatokban, vagy mikor magam sem találtam a megoldást. Ez így van rendjén apa s fia között. Hogy valamelyik gyermekem kövessen a pályán? Ilyen jellegű vágyam sohasem volt. De édesapámnak sem velem szemben. Amikor bejelentettem, hogy teológiára felvételizem, meglepődött, sőt megijedt, hisz ismeri ennek a szakmának nemcsak minden szépségét, de nehézségét is. Én úgy lettem lelkipásztor, hogy egy ifjúsági csoportba jártam, itt a Donát negyedben, és annyira megérintett ez a lelkület, hangulat, ez a világ, hogy azt mondtam, ezt akarom. Azt szeretném, ha a gyermekeim is megtalálnák a maguk útját. Ha valamelyikük úgy dönt, hogy lelkipásztor szeretne lenni, állok elébe. Külön érdekesség, hogy két lányom van és egy fiam... A női lelkészességgel Erdély-szerte még mindig fenntartások vannak, bár szerintem egyre inkább el fog nőiesedni ez a szakma is. Bárki lehet közülük lelkipásztor, ha úgy dönt.

Négy faluval vagyunk kevesebben

– Beszéljünk akkor a közelebbi jövőről, az újabb hatéves mandátumról, kihívásairól, terveidről!

– Az elmúlt hat évben egy dolgot nem sikerült megvalósítani: az egyházmegye digitalizálását. Van weboldala az egyházmegyének, de senki sem foglalkozik vele úgy, ahogyan kellene, nincs rá megfelelő ember. A gyors adatátvitel – hogy a lelkipásztoroknak minél kevesebb papírmunkát kelljen végezniük – sem valósult meg. A következő hat év egyik feladata lenne az adminisztráció ilyen irányú leépítése, hiszen ha már nem lehet kikerülni, a digitális világban legalább fel lehet gyorsítani, könnyebbé tenni.

Türelmemmel és alázattal kell az embereket meghallgatni, s ha a lelkipásztornak a maga gyülekezetében ilyen hozzáállása kell hogy legyen a hívei iránt, akkor az esperesnek is ugyanilyen türelmemmel, alázattal, jóindulattal kell meghallgatnia a hozzá forduló lelkipásztorokat, presbítereket.

Az elmúlt hat esztendőben két és fél ezer lélekkel fogyott az egyházmegye. Ez kolozsvári viszonylatban nem is tűnik olyan soknak, de négy közepes falut jelent. Ezenkívül 12 ezer református itt kalodlik közöttünk: tudjuk, hogy reformátusok, ők maguk is ennek tartják magukat, de sehova nem tartoznak. Sajátos nagyvárosi missziót kellene indítani, meg kell keresni és megtalálni ezeket a reformátusokat, akik részben elidegenedtek az egyháztól. 12 ezer emberrel beszélünk, miközben 28 500-an vagyunk ma Kolozsváron és vonzáskörzetében. Ez tehát a nagyon nagy feladat: nagyvárosi missziót indítani. Ezt az egész egyházmegye és lelkési kar, illetve a 12 kolozsvári gyülekezet csak együtt tudja megvalósítani.

Zajlik a rendkívüli templomfelújítási program, amely a kolozsvári egyházmegyéből 33 templomot érint – ez az Erdély-szerte felújítandó templomok 10%-a. Van, ahol csak egy orgonát kell javítani, más-hol csak a fűtést korszerűsíteni, de van, ahol teljes felújítás kell, s lehet, hogy már életképes gyülekezet sincs a háttérben. Az egyházkerület égisze alatt zajló program – amelyben egyfajta közvetítő szerepe van az egyházmegyének és az esperesnek is – meghatározza következő 2-3 évünket. Túl vagyunk a pályázatok megírásán, 28 pályázatot az egyházmegye segítségével tudunk összeállítani, további 5 a gyülekezetekben készült el, és most már a pályázatok lehívása, nyár óta elszámolása is elkezdődött. S ha mindezzel megvagyunk, akkor jön az, ami talán még fontosabb: az egyre inkább elnéptelenedő, kiürülő templomokat meg kell tölteni lélekkel, tartalommal, gyülekezettel. Ehhez a mai társadalomban már nem elég egy helyi gyülekezet vagy közösség, hanem egyházmegyei, egyházkerületi szintű programokra lesz szükség. Nem feltétlenül népszerűsítő, hanem embereket megtaláló, embereket visszahozó és felkaroló programok kellenek. Mert hiába hirdetek evangéliumot, ha valaki éhezik vagy beteg, hiába hirdetek örömezenetet annak, aki teljesen hátat fordított. Azt először meg kell keresni, meg kell találni, meg kell érinteni a lelkét, és utána lehet rajta segíteni, a maga módján. Akkor fognak ezek a megújuló és megszépülő templomok megtelni, ha ilyen emberközpontúan tudunk odafigyelni a saját egyháztagjainkra.

A REFORMÁTUS KOLLÉGIUM TÖRTÉNETE

■ A diákoknak tudniuk kell a Kolozsvári Református Kollégium múltjáról ahhoz, hogy értékén becsüljék az utóbbi két év áldozatos felújítási munkálatainak eredményeit. Ezért a kollégium vezetősége úgy döntött, hogy az Iskola másként hét nyitó istentiszteletén a kollégium történetéről, az újraindulás nehézségeiről, a beköltözés örömeiről beszélünk a diákoknak, arról, milyen állapotban találtuk a mások által évtizedekig bitorolt épületet. Dr. Ósz Előd, az Erdélyi Református Egyházkerület levéltárosa a kollégium történetéről tartott összefoglalót, Rostás Péter István, a *Kolozsvári rádió* munkatársa a magyar tagozat megszűntetéséről beszélt a régi Református Kollégium felszámolása után létrejött Ady-Szinczi líceumban. Dr. Gergely Zoltán, a kollégium egykori diákja a külvárosi iskoláról, az idegen otthonról, majd a beköltözés örömeiről beszélt. Az iskola igazgatójaként képeket vetítettem a beköltözésről és az épület akkori állagáról. (Székely Árpád)

KIRÁNDULÁS ISTENSZÉKÉN

■ Az Iskola másként hétre azt eszeltük ki az osztállyal, hogy elmegyünk Déda-Bisztrára megmászni az Isten-székét (800 méter szintkülönbség!). A túrához nagyon lelkes kis csapatot kaptunk az EKE-től, köszönjük Vita Zoltánnak a vezetést! Nem volt gyerek-játék sem a mászás, sem a leereszkedés, de végül mindenkinek sikerült feljutni a csúcsra, és nem kevesebb mint 500 képet készítettünk utunk során. A kilátás pazar volt, bár Szászrégen irányában a Maros fölötti pára miatt nem láttuk a közeli falvakat. Jódon, a szálláshelyen kipihentük az út fáradalmait, majd meglátogattuk Marosvécsen a Keménykastélyt és Wass Albert sírját. (Gyurka Sára és Nagy Loránd, XII. C)

A HUSZADIK SZÁZAD KÉPEKBE. SZAVAKBAN

■ Az erdélyi magyarság utóbbi 100 évéről szóló dr. Tóth Szilárd egyetemi docens előadása, a 11–12. osztályos tanulók számára. Szó esett az Osztrák–Magyar Monarchia szétbomlásáról, mely egyes nemzetek tagjait kisebbségi sorba taszította, a Romániába szakadt magyarság gazdasági, kulturális helyzetéről, a kisebbségi tanügy nehézségeiről, a *Kiáltó Szó* és a kialakuló magyar politikai pártok szerepéről. A diákok megtudták, miért volt olyan nehéz érettségizni abban az időben egy magyar fiatalnak. Elhangzott, hogy a második bécsi döntés után a Dél-Erdélyben maradt magyarok szellemi élete lebénult, szó volt a világháborúról (Kolozsvár bombázása), a kommunista diktatúráról (falurombolás), rendszerváltásról (marosvásárhelyi fekete március). A viharos huszadik század nehézségei, buktatói ellenére az előadástól optimizmus, kitartásra buzdítás sugárzott. Levonhatjuk a diákokkal a következőket: a múlt feltárása, ismerete megerősíti a megmaradás reményében, abban, hogy higgyünk a következő 100 évben. (Bogya Katalin történelemtanár)

Burkhardt Zsófia a kollégium friss Kazinczy-érmese

Először vett részt a versenyen, és októberben Kazinczy-érmes lett a sátorlajújhelyi versenyen Burkhardt Zsófia, a Kolozsvári Református Kollégium XI. osztályos tanulója, aki tavasszal Kolozsváron az Aranka György Nyelv- és Beszédművelő Verseny egyik fődíjasaként került tovább az anyaországi vetélkedőre.

■ Az Aranka György Nyelv- és Beszédművelő Versenyt Erdélyben 1996 óta minden tavasszal az Apáczai Csere János Líceum magyartanári közössége szervez három különböző versenyformában: Édes Anyanyelvünk nyelvhasználati verseny, Szép Magyar beszéd kiejtési verseny, valamint Versben bujdosó vers- és prózamondó verseny. Az első két versenyforma kezdetől szorosán kapcsolódik a sátorlajújhelyi és a győri Kazinczy-versenyekhez, amelyek az erdélyi vetélkedő első 8–9 helyezetteje részt vesz. A Kolozsvári Református Kollégium kezdetől bekapcsolódott a versenyekbe, az évek során 15 tanulónak sikerült elnyernie a legmagasabb elismerést: a Kazinczy-érmes (hat Szép Magyar beszéd, kilenc Édes anyanyelvünk kategóriában). A legfrissebb érmet Burkhardt Zsófia 11. osztályos tanuló nyerte Sátorlajújhelyen október 20-án.

– Zsófit hetedik éve tanítom, és ugyan minden diák sikere külön történet, a díj elnyerése pedig reményeink beteljesülése, az ő céltudatossága, pontossága, igényessége, lelkesedése a maga módján mégis egyedi. Ritka, amikor a tanuló első próbálkozásra elnyeri a fődíjat, pályám során ez a második ilyen eset – értékelte a teljesítményt Rácz Melinda magyartanár. – Nem könnyű tizenöt perc felkészülést követően közönség előtt háromperces beszédművet előadni meghatározott műfajban úgy, hogy az szerkesztileg, nyelvi, mondanivaló, nyelvhasználat, előadásmód szempont-

jából is kifogástalan legyen. Bár rengeteget gyakorolunk, és a felkészülés során mondott beszédek alaposan kiértékeljük, mégis a versenydrukk, a szokatlan környezet és a rendkívül erős mezőny (Kárpát-medencei, magyarországi gimnazistákkal összemérni a tudásunkat) nem egyszerű feladat. Zsófi az idén 120 versenyző közül lett a második legjobb, és nemcsak a Kazinczy-érmes, hanem a Petőfi Irodalmi Múzeum különdíját is elhozta és meghívót nyert a Kossuth-szónokversenyre (Budapest, november 9–10.), ahol már nemcsak középiskolásokkal, hanem egyetemistákkal is összemérheti szónoki képességeit. Tanárként számomra nagy élmény, ahogyan a felkészülés során látom a személyiség formálódását, a kritikai gondolkodás fejlődését, a verbális kifejezőkészség igényessé válását, de a legnagyobb csoda, ahogyan a fiatalok megtalálják, felfedezik saját rejtett képességeiket, hogyan lehet hatni hiteles fellépésükkel, őszinte szavaikkal, tiszta, nemes gondolataikkal a környezetükre.

Burkhardt Zsófia szerint a verseny legnagyobb haszna valószínűleg maga a felkészülés, ami alatt megtanulják, hogyan kell nyilvánosság előtt beszélni.

– A testtartás, gesztusok, a hangsúlyozás, a beszéd szerkezetének logikai felépítése, a szókincs, a közönséggel való kapcsolattartás és a hitelesség mind olyan tényezők, amelyeket a zsűri figyelembe vesz. A hitelességhez pedig tiszta gondolkodásra és őszinteségre van

„Ez a verseny veszélyes, mert károsíthatja a félénkséget, szűk látókört... ☺”

szükség, a háromperces beszéd alatt vállalnunk kell önmagunkat. A saját tapasztalatainkat és ötleteinket kell a szónoklatba belefoglalnunk, véleményt kell alkotnunk a világ dolgairól, bármilyen témához hozzá kell tudjunk szólni érdekesen, egyedi módon, hogy felkeltse a hallgatóság figyelmét és elnyerje tetszésüket. Humorosan így fogalmaznék: ez a verseny veszélyes, mert károsíthatja a félénkséget, a tompa érzet, a szűk látókört, és gondolkodáshoz, igényességhez, a személyiség fejlődéséhez vezethet.

A legnagyobb díj számomra a társaság volt. A márciusi verseny által én is tagjává válhatam annak a közösségnek, amelyet „arankás közösség”-ként szoktunk emlegetni. Nyáron a

verseny kapcsán részt vettem két anyanyelvi táborban, amelyek az életre szóló élményekről, barátságokról és lelki átalakulásról híresek. Az októberi fordulón pedig ismét találkozhattunk és éjszakába nyúlóan beszélgethettünk azokkal, akikkel a táborokban ismerkedtünk meg, ráadásul új barátokat is szereztem. Ezek a tapasztalatok és barátságok minden elismerésnél többet érnek nekem. Persze, a versenyen nyert díj és különdíj átvétele is nagyszerű élmény volt, megerősítés abban, hogy jó úton haladok, valamint örömet szereztem vele a családomnak, barátaimnak, az iskolának és a tanárnőnek is, akinek hatalmas köszönettel és hálával tartozom a rám fordított munkájáért és figyelméért.

Az otthoni ízek az igaziak

Krumpli, szilva, nudli: gombócfőző előkészítősök

Apró lisztes kezeccskék (29 pár!) és nagy-nagy lelkesedés – a gombóc- és nudlikészítés fortélyait lestük el a 13 kislányból és 16 fiúcskából álló előkészítő osztályos csapatunkkal a Kolozsvári Református Kollégium részeként működő szakiskola mindenféle modern főzőeszközzel felszerelt konyháján az Iskola másként hét egyik délelőttjén.

MAKKAI MÁRIA

Már eleve felszerelve érkezünk a főzéshez szükséges alapanyagokkal, így a kis nebulók az ételkészítés minden lépcsőjével megismerkedhetnek. A krumpli pucolása, reszelése, a tészta készítése, szaggatása, a nudlik sodrása és a gombócok megtöltése annyira összekovácsolta a kis csapatot, hogy az ott lévő néhány felnőttnek meg a segédkező szakácstanulóknak külön élmény volt az aprócska lisztes kezeket és a nagy lelkesedést látni. Az egészséges életmódra való nevelés szép példáját tapasztalhattuk meg a közönségben, hiszen a főzés tudományával már ebben a korban érdekes megbarátkoznia fiúknak és lányoknak egyaránt.

Mit tanulhat egy gyerek a konyhában? Konyhai szabályokat, önfegyelmet, felfedezi a jól végzett munka örömét, megtanul együtt dolgozni másokkal, és rájön arra, hogy az a legfinomabb étel, amelyben a mi munkánk, tudásunk és odaadásunk is benne van. Nem véletlenül szokták mondani, hogy az anyák és a nagyanyák főztje a legjobb, mert ők a tudásuk mellett a szeretetüket is beleteszik.

Az előkészítősökkel végzett konyhai foglalkozáson arra törekedtünk, hogy megmutassuk: a főzés lehet szép élmény, szeretettel végzett munka, nem pedig rosszkedvvel, kényszerből végzett családi elvárás. Ha ez a kis élmény megmarad bennük, akkor később is emlékeznek rá, amikor a konyhán sürgölődvé rájönnek: az otthoni ízek az igaziak.